

Справа “Черняєв проти України” (Chernyayev v. Ukraine)

У рішенні, ухваленому 26 липня 2005 року у справі “Черняєв проти України”, Суд постановив, що:

- було порушено ч. 1 ст. 6 Конвенції;
- було порушено ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику 1000 євро як компенсацію моральної шкоди.

Обставини справи

Заявник Володимир Ільїч Черняєв є громадянином України, народився 1938 року і проживає у м. Нова Каховка, що у Херсонській області.

У серпні 2000 року на користь заявника було ухвалено рішення про стягнення з підприємства-відповідача заборгованої заявнику заробітної плати у розмірі 3150 гривень (приблизно 485 євро). Відповідачем у справі був Південний машинобудівний завод, 70 % акцій якого належить державі. У липні 2001 року на користь заявника було ухвалено ще одне рішення про стягнення з того самого підприємства 1180 гривень (приблизно 180 євро) на відшкодування моральної шкоди, якої заявник зазнав.

У липні 2003 року заявника було повідомлено, що виконавче провадження за його рішеннями зупинено через відкриття процедури банкрутства щодо підприємства.

У травні 2004 року на користь заявника було ухвалено нове рішення про стягнення з підприємства-боржника 13 460 гривень (приблизно 2070 євро) на відшкодування шкоди, заподіяної зволіканням з виконанням попередніх судових рішень на користь заявника.

На час ухвалення Судом рішення за заявою п. Черняєва рішення національних судів на його користь залишались невиконаними.

Зміст рішення Суду

Посилаючись на ч. 1 ст. 6 Конвенції та на ст. 1 Першого протоколу до Конвенції, заявник скаржився на неспроможність держави виконати рішення на його користь.

Суд відзначив, що рішення від серпня 2000 року та рішення від липня 2001 року не виконуються впродовж відповідно чотирьох і трьох років.

Суд вказав, що невиконання судових рішень на користь заявника упродовж такого тривалого часу означає передусім те, що держава істотним чином позбавила ч. 1 ст. 6 Конвенції її корисного значення. Суд зауважив, що Уряд жодним чином не пояснив причини такого зволікання. Тому Суд постановив, що має місце порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Стосовно скарги п. Черняєва на порушення ст. 1 Першого протоколу до Конвенції Суд відзначив, що відповідно до його прецедентного права невиконання судового рішення на користь особи вважається втручанням у її право на мирне володіння майном, передбачене ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Відтак, стосовно обставин цієї справи Суд вказав, що невиконання судових рішень упродовж трьох і чотирьох років є втручанням у право заявника на мирне володіння майном у сенсі першого речення ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Суд відзначив, що держава, не виконуючи відповідні судові рішення, тривалий час перешкоджала і продовжує перешкоджати заявнику отримати гроші, на які він має право. Суд також звернув увагу на те, що відсутність достатніх коштів у державного підприємства-боржника не може бути виправданням тривалого невиконання судових рішень. Отож, має місце порушення ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Стосовно судового рішення від травня 2004 року на користь заявника Суд відзначив, що це рішення можна вважати певним засобом захисту у відповідь на невиконання щодо заявника попередніх судових рішень на його користь. Втім перспектива виконання цього

рішення була такою самою віддаленою, як і ймовірність виконання двох попередніх рішень. Відтак Суд дійшов висновку, що мало місце порушення ст. 1 Першого протоколу до Конвенції стосовно невиконання останнього рішення на користь заявника.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПРН України М.Ю. Пришляк та П.М. Рабіновичем.